

REPUBLIKA SLOVENIJA
USTAVNO SODIŠČE

Številka: Up-206/04-17

Datum: 23. 11. 2006

ODLOČBA

Ustavno sodišče je v postopku odločanja o ustavni pritožbi, ki jo je vložil A. A. iz Ž., na seji 23. novembra 2006

odločilo:

Sodba Vrhovnega sodišča št. I Ips 1/2004 z dne 12. 2. 2004 in sodba Višjega sodišča v Ljubljani št. I Kp 1041/2003 z dne 28. 8. 2003 se razveljavita in se zadeva vrne Višjemu sodišču v Ljubljani v novo odločanje.

Obrazložitev

A.

1. S sodbo Vrhovnega sodišča je bila kot neutemeljena zavrnjena pritožnikova zahteva za varstvo zakonitosti zoper pravomočno sodbo, s katero je bil v skrajšanem postopku spoznan za krivega storitve kaznivega dejanja tatvine po prvem odstavku 211. člena Kazenskega zakonika (Uradni list RS, št. 63/94 in nasl. – KZ). Izrečena mu je bila kazen dveh mesecev zapora.

2. Pritožnik zatrjuje kršitev enakega varstva pravic iz 22. člena Ustave. Navaja, da je bila njegova zahteva za varstvo zakonitosti neutemeljeno zavrnjena. Vrhovno sodišče naj bi kršilo njegove človekove pravice s tem, ko je zavrnilo njegovo "pritožbo" zoper sodbo Višjega sodišča, ki naj bi v njegovo škodo kršilo določbo 16. člena (načelo kontradiktornosti kazenskega postopka) Zakona o kazenskem postopku (Uradni list RS, št. 63/94 in nasl. – v nadaljevanju ZKP). To naj bi bilo razvidno tudi iz odgovora Vrhovne državne tožilke na zahtevo za varstvo zakonitosti, v katerem je ta pritrdila njegovim očitkom, da je z opustitvijo vročitve mnenja Višjega državnega tožilca obsojencu Višje sodišče z izpodbijano sodbo v njegovo škodo kršilo načelo enakopravnosti strank v kazenskem postopku.

3. Senat Ustavnega sodišča je s sklepom št. Up-206/04 z dne 29. 5. 2006 ustavno pritožbo sprejel v obravnavo. Ustavna pritožba je bila v skladu z določbo 56. člena Zakona o Ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 15/94 – v nadaljevanju ZUstS) poslana Vrhovnemu sodišču, ki nanjo ni odgovorilo.

B.

4. Ustavno sodišče je v postopku vpogledalo v spis Okrajnega sodišča na Vrhniki št. K 64/2002.

5. Pritožnik Višjemu in Vrhovnemu sodišču očita kršitev 22. člena Ustave. Iz spisa je razvidno, da Višje sodišče v Ljubljani pritožniku v konkretnem postopku ni omogočilo, da bi se pred odločanjem senata Višjega sodišča seznanil s pisnim predlogom višjega državnega tožilca, podanim na podlagi drugega odstavka 445. člena ZKP, in se glede njega izjavil. Pritožnik je navedeno kršitev uveljavljal v zahtevi za varstvo zakonitosti. Vrhovno sodišče je v zvezi z njegovim očitkom ugotovilo, da je Višje sodišče kršilo določbe ZKP in obsojenčevo pravico do obrambe, ob tem pa zavzelo stališče, da ni sprejemljivo, da bi opustitev seznanitve obdolženca tudi z vsebinsko praznim mnenjem nasprotne stranke, ki bi se lahko nanašalo na vsako podobno zadevo, narekovala avtomatično razveljavitev pozneje sprejete izpodbijane odločbe. Ker je ugotovilo, da gre v konkretni zadevi za takšno mnenje višjega državnega tožilca, Višje sodišče pa je ne le presodilo pritožbene navedbe, ampak je o njih podalo potrebne razloge, je Vrhovno sodišče sprejelo odločitev, da ugotovljena kršitev sodišča druge stopnje ni vplivala na zakonitost pravnomočne sodbe in zahtevo za varstvo zakonitosti zavrnilo.

6. Po 22. členu Ustave je vsakomur zagotovljeno enako varstvo njegovih pravic v postopku pred sodiščem in pred drugimi državnimi organi, organi lokalnih skupnosti in nosilci javnih pooblastil, ki odločajo o njegovih pravicah, dolžnostih ali pravnih interesih. Bistvena vsebina pravice iz 22. člena Ustave je v tem, da posamezniku zagotavlja možnost, da se udeležuje postopka, v katerem se odloča o njegovi pravici, ter možnost, da se izjavi o dejstvih in okoliščinah, ki so pomembne za odločitev o njegovi pravici. Ta ustavna pravica obdolžencu v kazenskem postopku omogoča, da se izjavi o vseh dejanskih in pravnih vidikih zadeve.

7. Ustavno sodišče je v odločbi št. U-I-426/02, Up-546/01 z dne 23. 10. 2003 (Uradni list RS, št. 114/03 in OdlUS XII, 83) zavzelo stališče, da lahko v skladu z 22. členom Ustave določbo drugega odstavka 445. člena ZKP¹ razlagamo samo tako, da mora sodišče obdolžencu zagotoviti pravico, da se pred odločanjem pritožbenega senata tudi v skrajšanem postopku seznanil s stališči, pisnimi predlogi in drugimi navedbami tožilca ter mu dati možnost, da se do njih v primernem času opredeli.

8. Tudi po sodni praksi Evropskega sodišča za človekove pravice (v nadaljevanju ESČP) načelo kontradiktornosti kot izraz pravice do poštenega sojenja po 6. členu Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (Uradni list RS, št. 33/94, MP, št. 7/94 – EKČP) zahteva, da mora biti v kazenskem postopku zagotovljena pravica stranke, da se seznanil in da odgovori na navedbe, dokazne predloge in stališča tako nasprotne stranke kot tudi neodvisnega pravosodnega organa, ki ima v postopku vlogo, s katero lahko vpliva na odločitev sodišča. V zadevi Belziuk proti Poljski² je ESČP npr. navedlo, da mora biti obdolžencu dana možnost, da se seznanil z vsemi navedbami in s predlaganimi dokazi, ki lahko vplivajo na odločitev sodišča, in da o njih zavzame stališče, ne glede na

¹ Določba drugega odstavka 445. člena ZKP se glasi:

" (2) Če gre za kaznivo dejanje, za katero teče postopek na zahtevo državnega tožilca, pošlje predsednik senata pred sejo senata spise državnemu tožilcu, ki lahko da svoj pisni predlog."

² Sodba ESČP z dne 25. 3. 1998, Reports 1998-II.

to, ali ima organ (*avocat général*) v postopku vlogo stranke ali neodvisnega organa. Le stranke so tiste, ki jim mora biti prepuščena odločitev, ali se bodo izjavile o čemerkoli, kar vsebuje sodni spis.

9. Višje sodišče v Ljubljani pritožniku v skrajšanem kazenskem postopku ni omogočilo, da bi se pred odločanjem senata Višjega sodišča seznanil s pisnim predlogom višjega državnega tožilca in se glede njega izjavil, zato odločba pritožbenega sodišča temelji na postopku, v katerem je bila pritožniku kršena pravica iz 22. člena Ustave. Navedene kršitve ni odpravilo niti Vrhovno sodišče, pri odločanju o vloženi zahtevi za varstvo zakonitosti pa je zavzelo stališče, ki je v neskladju z 22. členom Ustave. Glede na navedeno je bilo treba sodbi Višjega sodišča v Ljubljani in Vrhovnega sodišča razveljaviti.

10. Ker je Ustavno sodišče izpodbijani sodbi razveljavilo, je zadevo v skladu s prvim odstavkom 59. člena ZUstS vrnilo Višjemu sodišču v Ljubljani v novo odločanje.

C.

11. Ustavno sodišče je sprejelo to odločbo na podlagi prvega odstavka 59. člena ZUstS v sestavi: predsednik dr. Janez Čebulj ter sodnice in sodniki dr. Zvonko Fišer, Lojze Janko, mag. Marija Krisper Kramberger, Milojka Modrijan, dr. Ciril Ribičič, dr. Mirjam Škrk, Jože Tratnik in dr. Dragica Wedam Lukić. Odločbo je sprejelo s petimi glasovi proti štirim. Proti sta glasovali sodnici Krisper Kramberger in Modrijan ter sodnika Janko in Tratnik.

Predsednik
dr. Janez Čebulj